

PATRIMONI EN CONFLICTE

JORNADA INTERNACIONAL

MUSEUS I LLEGAT COLONIAL

BARCELONA 14-15.10.21

MUSEU ETNOLÒGIC I DE CULTURES DEL MÓN

PRESENTACIÓ

Els moviments decolonials de la darrera dècada i el seu auge recent amb mobilitzacions socials com el #BlackLivesMatter, han introduït la qüestió colonial com a fet causal de múltiples discriminacions materials i simbòliques que pateixen les persones migrants i de la situació de subdesenvolupament dels seus països d'origen. El fet colonial s'entén com a greuge històric que persisteix en el present en forma de polítiques de migració, racisme i desigualtats globals. Però també com la persistència d'un espoli i d'una desposseïció de la història dels pobles colonitzats. Entre les seves demandes trobem reivindicacions de polítiques de reparació, de revisió de l'espai públic i de retorn patrimonial de l'anomenat "espoli colonial". Desenes de museus europeus (el British Museum de Londres, el Louvre de París, el Museu Reial de l'Àfrica Central de Tervuren, etc.) han sigut assenyalats per diversos països que van patir la colonització, demanant la restitució patrimonial que explica la seva pròpia història. D'aquest intens periple jurídic han sorgit respostes institucionals que han anat des de la resignificació de les col·leccions (com és el cas de Tervuren) al compromís pel retorn, tal i com va anunciar Emmanuel Macron l'any 2018 sobre el tràmits que facilitarien el retorn d'algunes peces a països com Mali, Benín, Nigèria, Senegal, Etiòpia o Camerun. Fins i tot la pròpia UNESCO disposa actualment d'una comissió intergovernamental que vetlla per les demandes de devolució de béns culturals entre diferents països. Aquesta qüestió, cada vegada més discutida per la societat civil i el món acadèmic, podria afectar també algunes col·leccions dels nostres museus. L'aposta d'aquestes jornades és reflexionar sobre com s'està desenvolupant aquest conflicte en l'àmbit internacional, analitzar com s'està abordant també per part dels museus de la nostra ciutat i donar veus als diversos agents que actualment participen del debat.

Decolonial movements in the last decade and their recent rise as a result of social mobilisations such as #BlackLivesMatter have presented the colonial issue as an underlying cause of multiple forms of material and symbolic discrimination suffered by migrants and of the underdeveloped status of their countries of origin. The colonial issue is understood as an enduring historical wrong in the present day in the form of migration policies, racism and global inequalities, but also the persistent plunder and dispossession of the history of colonised peoples. Among their claims are demands for policies of reparation, the revision of public space and the return of property from the so-called "colonial plunder". Various countries that have suffered colonisation have pointed the finger at dozens of European museums (the British Museum in London, the Louvre in Paris, the Royal Museum for Central Africa in Tervuren, etc.), demanding the restitution of cultural property that tells their history. Institutional responses have emerged from this heated legal battle, which have ranged from the resignification of collections (as is the case of Tervuren) to the commitment to the restitution of heritage, as announced by Emmanuel Macron in 2018 as regards the steps to be taken to facilitate the return of some artefacts to countries such as Mali, Benin, Nigeria, Senegal, Ethiopia and Cameroon. Even UNESCO itself currently has an intergovernmental committee that oversees requests for the return of cultural property to different countries. This increasingly contentious issue among civil society and academia could also affect some of the collections in our museums. These seminars seek to reflect on how this controversy is unfolding at international level, to explore how it is being addressed by our city's museums and to allow the voices of the various agents currently taking part in the debate to be heard.

PRESENTATION

Lloc | Venue
Museu d'Etnologia i Cultures del Món
Carrer Montcada, 12 – 14, 08003 – Barcelona

PROGRAMA

14 Oct | matí

9:30 - 10:00h
Inauguració

Jordi Guixé, director de l'EUROM
Jordi Rabassa, regidor de Memòria
Democràtica de l'Ajuntament de
Barcelona

Oct 14 | morning

9.30 – 10 am
Opening session

Jordi Guixé, Director of EUROM
Jordi Rabassa, Councillor for
Democratic Memory at Barcelona City
Council

10:00 - 11:00h
Conferència inaugural

Dan Hicks

Professor d'arqueologia
contemporània de la Universitat
d'Oxford, Conservador en el Pitt
Rivers Museum i autor de "The
British Museums: The Benin
Bronzes, Colonial Violence and
Cultural Restitution"

10 – 11 am
Keynote speech

Dan Hicks

Professor of Contemporary
Archaeology at Oxford University,
Curator at the Pitt Rivers Museum and
author of "The British Museums: The
Benin Bronzes, Colonial Violence and
Cultural Restitution"

11:30 – 13h
Taula rodona 1

**Perspectives i polítiques públiques
del retorn i la descolonització
patrimonial**

Modera: **Celeste Muñoz**
EUROM - Universitat de Barcelona

- **Luis Pérez Armiño** - Secretari del
Consell Executiu d'ICOM Espanya
i responsable de la col·leccions
africanes del Museu Nacional
d'Antropologia de Madrid
- **Maria José Miñana** – Especialista
del programa "Movable Heritage
and Museums" de la UNESCO
- **Tania Adam** - Productora cultural
i periodista, fundadora de Radio
Africa Magazine.

11.30 am – 1 pm
Round Table 1

**Perspectives and Public Policies on
the Return and Decolonisation of
Heritage**

Moderated by **Celeste Muñoz**
EUROM – University of Barcelona

- **Luis Pérez Armiño** – Secretary of
the Executive Board at ICOM
Spain and Head of African
Collections at the National
Museum of Anthropology in Madrid
- **Maria José Miñana** – Programme
Specialist, Movable Heritage and
Museums Unit, UNESCO
- **Tania Adam** – Cultural producer
and journalist, founder of Radio
Africa Magazine

PROGRAMME

14 Oct | tarda

16:00-18:00h

Taula rodona 2

Entre el retorn i la descolonització del patrimoni. Perspectives Internacionals.

Modera: **Núria Ricart**,
Universitat de Barcelona

- **Roger Sansi** - Professor del Departament d'Antropologia de la Universitat de Barcelona
- **Fatoumata Ngom** - Escriptora i autora del llibre "Le Silence du Totem"
- **Clémentine Deliss** - Professora visitant d'Humanitats Globals en l'Art en la Universitat de Cambridge i Comissaria Associada de l'Institut KW d'Art Contemporani de Berlín.
- **Hasan G. López** - Professor del Departament de Filosofia (Àrea d'Estètica i Teoria de les Arts) de la Universitat de València

18:15-20:00h

Taula rodona 3

Què fem amb els nostres Museus? Conflictes oberts.

Modera: **Ricard Conesa**, EUROM

- **Zara Ruiz Romero** – Investigadora de l'Àrea d'Història de l'Art en la Universitat Pablo Olavide de Sevilla.
- **Alberto López Bargados y Celeste Muñoz** - Institut Català d'Antropologia (ICA) i Universitat de Barcelona
- **Gustau Nerín** – Professor d'història d'Àfrica en la Universitat de Barcelona
- **Carles Vicente** - Responsable de l'Àrea de Patrimoni i Memòria de l'Institut de Cultura de Barcelona

Oct 14 | afternoon

4 - 6 pm

Round Table 2

Between the Return and Decolonisation of Heritage. International Perspectives

Moderated by **Núria Ricart**,
University of Barcelona

Participants:

- **Roger Sansi** – Professor in the Department of Anthropology at the University of Barcelona
- **Fatoumata Ngom** – Writer and author of the book "Le Silence du Totem"
- **Clémentine Deliss** – Global Humanities Visiting Professor in Art, University of Cambridge and Associate Curator KW Institute for Contemporary Art, Berlin.
- **Hasan G. López** – Professor in the Department of Philosophy (area of Aesthetics and Theory of the Arts) at the University of Valencia

6.15 – 8 pm

Round Table 3

What Shall We Do With Our Museums? On-Going Conflicts

Moderated by **Ricard Conesa**, EUROM

- **Zara Ruiz Romero** – Researcher in the Area of Art History at the University Pablo Olavide, Seville
- **Alberto López Bargados and Celeste Muñoz** – Catalan Institute of Anthropology (ICA) and the University of Barcelona
- **Gustau Nerín** – Professor of African History at the University of Barcelona
- **Carles Vicente** – Head of the Heritage and Memory Department at the Barcelona Institute of Culture (ICUB)

15 Oct

Visita guiada al Museu d'Etnologia i Cultures del Mon. **Horari per confirmar**

Oct 15

Guided tour of the Museum of World Cultures. **Time to be confirmed.**

Totes les sessions seran presencials i comptaran amb traducció simultània. Es requereix inscripció prèvia a la jornada.

Més informació i formulari de registre: europeanmemories.net/activities/conflicting-heritage/

All sessions will be in-person and will have simultaneous translation. Prior registration is required.

More information and registration form: europeanmemories.net/activities/conflicting-heritage/

Imatge | Image "París, Musée du Quai Branly. Arte Dahomey" by Miguel Hermoso Cuesta, Wikimedia Commons.

Direcció: Jordi Guixé i Coromines

Coordinació: Celeste Muñoz i Ricard Conesa

Organització: Regidoria de Memòria Democràtica de l'Ajuntament de Barcelona, Observatori Europeu de Memòries de la Fundació Solidaritat UB, Museu Etnològic i de les Cultures del Món - Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)

Comitè assessor: Gustau Nerín, Celeste Muñoz, Roger Sansi, Oriol López, Fernanda Zanuzzi, Ricard Conesa, David González, Núria Ricart

Amb el suport del projecte de recerca "Arte público y memoria" HAR 2017-84322-P i el co-finançament del programa Europe for Citizens de la Unió Europea.

Directed by Jordi Guixé i Coromines

Coordinated by Celeste Muñoz and Ricard Conesa

Organised by the Council of Democratic Memory of the City Council of Barcelona, the European Observatory on Memories of the University of Barcelona's Solidarity Foundation, the Museum of Ethnology and World Cultures – Barcelona Institute of Culture (ICUB)

Advisory Committee: Gustau Nerín, Celeste Muñoz, Roger Sansi, Oriol López, Fernanda Zanuzzi, Ricard Conesa, David González and Núria Ricart

With the support of the research project "Public Art and Memory" HAR 2017-84322-P and co-funded by the Europe for Citizens programme of the European Union

CONFLICTING HERITAGE

INTERNATIONAL SEMINAR

MUSEUMS AND COLONIAL LEGACY

BARCELONE 14-15.10.21

MUSEUM OF ETHNOLOGY AND WORLD CULTURES